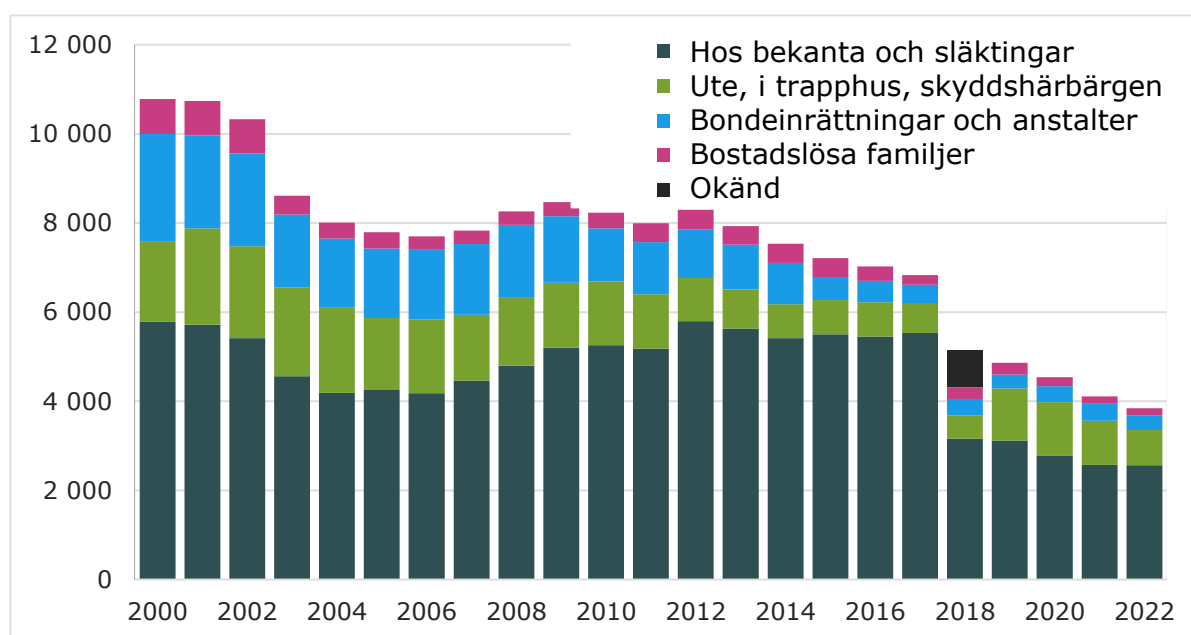

Utredning 2/2023

Bostadslösä 2022

Figur 1. Bostadslösa 2000-2022.

Obs. Helsingfors stad preciserade 2018 sitt sätt att statistikföra bostadslösheten, vilket minskade bostadslösheten i Helsingfors. På grund av ändringen är en jämförelse med tidigare år inte ändamålsenlig.

Innehåll

1	Uppgifter i utredningen och tolkning av resultaten	3
2	Bostadslösheten minskade under 2022	3
3	Bostadslösheten koncentreras till stora städer.....	5
4	Största delen av de bostadslösa bor tillfälligt hos bekanta eller släktingar.....	7
5	Antalet bostadslösa kvinnor och unga ökade	8
Bilaga 1: Stora städers åtgärder och bedömningar av bostadslöshetens utveckling		9
	Esbo.....	9
	Helsingfors	9
	Jyväskylä	10
	Kuopio.....	11
	Lahtis	12
	Uleåborg	12
	Björneborg	14
	Tammerfors.....	14
	Åbo	15
	Vanda	16
Bilaga 2: Uppgifter om bostadslöshet per kommun.....		18
Bilaga 3: Definition av bostadslöshet		25
Bilaga 4: Bostadslöshet 1987–2022		28

Utredning 2/2023: Bostadslösa 2022

Publicerad: 10.2.2023

Dnr: ARA-08.02.00-2023-1

Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet (ARA)

1 Uppgifter i utredningen och tolkning av resultaten

Hösten 2022 skickade Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet (ARA) en bostadslöshetsenkät till alla 293 kommuner i Fastlandsfinland. Enkäten besvarades av 209 kommuner, och svarsprocenten var 71. Av de kommuner som svarade hade 96 bostadslösa. 109 kommuner meddelade att det inte fanns bostadslösa i kommunen vid enkätens tvärsnittstidpunkt, dvs. 15.11.2022. De kommuner som inte svarade är till största delen små kommuner som antagligen inte har några bostadslösa. Kommunspecifika uppgifter finns i bilaga 1.

Enkätens tvärsnittstidpunkt är 15.11.2022. I enkäten har man alltså ombetts att berätta hur många bostadslösa det fanns i kommunen den aktuella dagen. Kommunerna samlade in uppgifter ur social- och bostadsväsendets register samt kommunens hyreshusbolags register över bostadssökande. En del av kommunerna använder FPA:s utkomststödsregister eller MDB:s befolkningsregister (BDS) för att skaffa uppgifter om bostadslöshet och kontrollera uppgifterna.

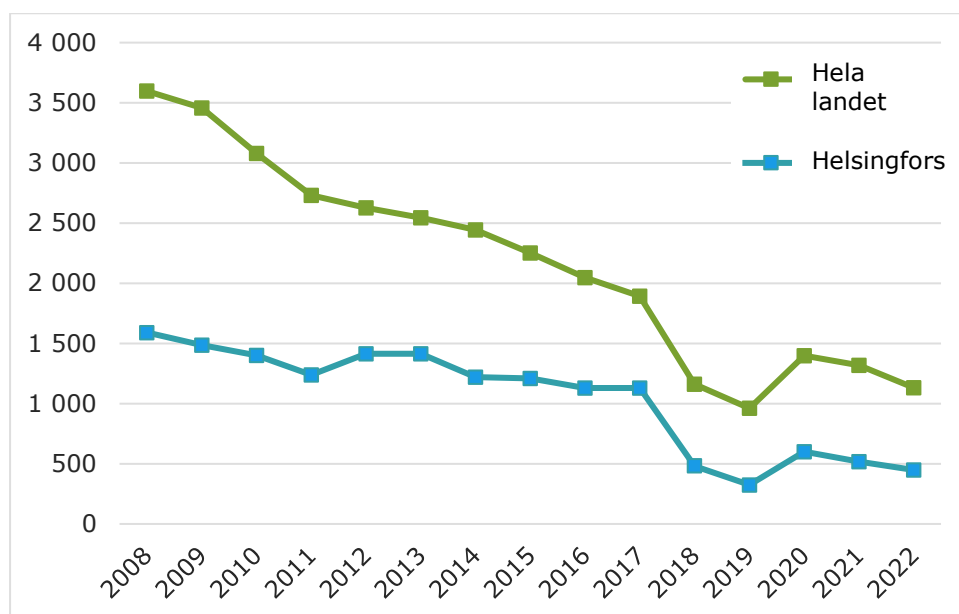
De uppgifter om antalet bostadslösa som presenteras i utredningen är trots sin skenbara noggrannhet riktgivande, eftersom kommunernas metoder för att skaffa information och bedömningsgrunder skiljer sig från varandra. Dessutom är de uppgifter som en och samma kommun presenterar inte nödvändigtvis lika exakta varje år.

2 Bostadslösheten minskade under 2022

I november 2022 fanns det 3 686 ensamboende bostadslösa i Finland. Detta var 262 färre än år 2021.

Antalet långtidsbostadslösa var 1 133. Antalet långtidsbostadslösa minskade med 185 personer jämfört med året innan.

Det fanns 155 bostadslösa familjer och par, vilket är 10 färre än 2021 (tabell 2).

Figur 2. Antalet långtidsbostadslösa i hela landet och Helsingfors 2008–2022.¹

En långtidsbostadslös är en bostadslös person med ett socialt problem eller hälsoproblem som avsevärt försvårar boendet, såsom skuldproblem, missbruksproblem eller psykiska problem, och vars bostadslöshet har dragit ut eller hotar dra ut på tiden på grund av att vanliga bostadslösningar och lämpliga stödtjänster saknas. Bostadslösheten är långvarig då den har varat minst ett år eller då personen upprepade gånger har varit bostadslös under de tre senaste åren. När det gäller långtidsbostadslöshet är behovet av

¹ Obs. Helsingfors stad preciserade 2018 sitt sätt att statistikföra bostadslösheten, vilket minskade bostadslösheten i Helsingfors. På grund av ändringen är en jämförelse med tidigare år inte ändamålsenlig.

hjälp och vård det viktiga, hur länge den har varat är en sekundär faktor.

3 Bostadslösheten koncentreras till stora städer

I huvudstadsregionen minskade antalet ensamboende bostadslösa med 301 personer jämfört med 2021. I Helsingfors var minskningen 313 och i Esbo 60, däremot ökade antalet ensamboende bostadslösa i Vanda med 72.

Av de stora städerna minskade bostadslösheten endast i Helsingfors, Esbo och Lahtis. I andra stora städer fanns det flera bostadslösa än året innan (tabell 1).

Långtidsbostadslöshet minskade i nästan alla stora städer. Endast i Åbo, Kuopio, Jyväskylä och Lahtis fanns det flera långtidsbostadslösa än året innan. Antalet bostadslösa familjer ökade något i Tammerfors och Björneborg. I många stora städer minskade antalet bostadslösa familjer eller förblev oförändrat.

Proportionellt sett fanns det flest bostadslösa i Åbo, där det fanns 2,0 bostadslösa per 1 000 invånare. I Helsingfors var relationstalet 1,7 och i Esbo 1,4 bostadslösa. Av de stora städerna fanns det proportionellt sett minst bostadslösa i Uleåborg: 0,6 bostadslösa per 1 000 invånare. I relationstalet ingår såväl ensamboende som bostadslösa familjer och par (bilaga 1).

Tabell 1. Ensamboende bostadslösa i stora städer 2022.

Stad	Bostadslösa totalt 2022	Bostadslösa, förändring sedan 2021	Långtidsbostads lösa 2022	Långtidsbostadslösa, förändring sedan 2021	Under 25- åringar 2022	Under 25- åringar, förändring sedan 2021
Helsingfors	896	-313	450	-68	184	32
Åbo	377	36	32	7	92	1
Ebo	373	-60	131	-23	89	-14
Tammerfors	307	48	48	-19	59	20
Vanda	291	72	34	-42	44	20
Kuopio	125	7	57	10	23	-8
Uleåborg	123	9	50	-2	28	-2
Jyväskylä	106	5	48	13	25	4
Lahtis	92	-1	24	2	24	6
Björneborg	53	3	10	-3	13	0
Totalt	2 743	-194	884	-125	581	59
Hela landet	3 686	-262	1 133	-185	815	104

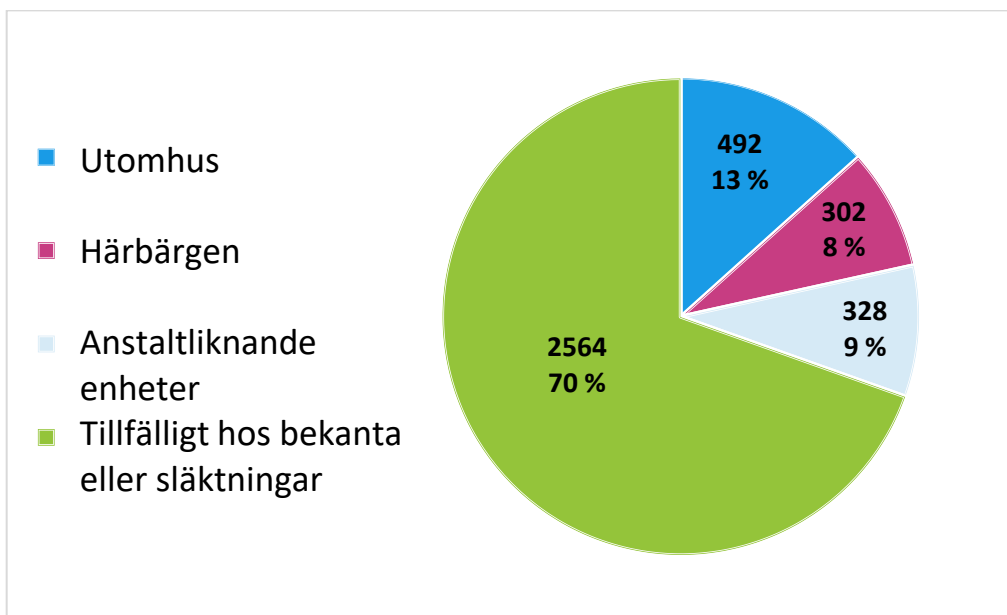
Tabell 2. Bostadslösa familjer i de stora städerna 2022.

Stad	Bostadslösa familjer 2022 (inkl. bostadslösa par)	Förändring sedan 2021
Helsingfors	81	-7
Åbo	7	-3
Esbo	22	-9
Tammerfors	10	3
Vanda	0	0
Kuopio	1	-1
Uleåborg	0	0
Jyväskylä	0	0
Lahtis	2	-4
Björneborg	1	1
Totalt	124	-20
Hela landet	155	-10

4 Största delen av de bostadslösa bor tillfälligt hos bekanta eller släktingar

Nästan två tredjedelar (70 %) av de ensamboende bostadslösa inkvarteras tillfälligt hos bekanta eller släktingar. Antalet minskade med sju personer jämfört med året innan (tabell 3).

Totalt 492 personer övernattade bland annat utomhus, i trappuppgångar eller skyddshärbärgen. Antalet bostadslösa som bodde på härbärgen eller boendeinrättningar var 302. Antalet personer med dessa två former av bostadslöshet minskade med 195 jämfört med året innan. Antalet personer som bodde på anstaltsliknande enheter minskade med 58 personer jämfört med året innan och uppgick nu till 328 personer.

Figur 3. Antalet olika former av bostadslöshet och deras andelar 2022.

Tabell 3. Olika former av bostadslöshet 2022.

Former av bostadslöshet	Ensamboende bostadslösa	Andel av alla ensamboende bostadslösa	Långtids-bostadslösa	Andel av alla långtids-bostadslösa
Tillfälligt hos bekanta eller släktingar	2 564	70 %	572	50 %
Utomhus, i trapp-uppgångar, i skyddshärbärgen	492	13 %	193	17 %
På härbärgen eller boendeinrättningar	302	8 %	191	17 %
På anstaltsliknande enheter	328	9 %	177	16 %
Totalt	3 686	100 %	1 133	100 %

5 Antalet bostadslösa kvinnor och unga ökade

Antalet bostadslösa kvinnor ökade med 19 personer jämfört med 2021. Det här är första gången på fem år som antalet bostadslösa kvinnor inte minskade. Det fanns 910 bostadslösa kvinnor i november 2022 och deras andel av de bostadslösa var 25 %. Det fanns 2 776 bostadslösa män, vilket är 281 personer färre än föregående år.

År 2022 fanns det 815 unga bostadslösa under 25 år i Finland. De ungas andel av de bostadslösa var 22 %. Bostadslösheten bland unga ökade med 104 personer jämfört med 2021. Det fanns 621 bostadslösa invandrare. Antalet minskade med 99 jämfört med 2021.

Tabell 4. Bostadslöshet inom olika grupper 2022.

Grupp	Ensamboende bostadslösa	Andel av alla ensamboende bostadslösa	Långtids-bostadslösa	Andel av alla långtids-bostadslösa
Kvinnor	910	25 %	202	18 %
Män	2 776	75 %	931	82 %
Unga (under 25-åringar)	815	22 %	134	12 %
Invandrare	621	17 %	204	18 %

Bilaga 1. Stora städers åtgärder och bedömningar av bostadslöshetens utveckling

Kommunerna tillfrågades om de åtgärder de vidtagit inom bostadslöshetsarbetet samt om bedömningar av orsakerna till att bostadslösheten minskat eller ökat. Nedan finns de viktigaste svaren i form av direkta citat från Esbo, Helsingfors, Jyväskylä, Kuopio, Lahtis, Uleåborg, Björneborg, Tammerfors, Åbo och Vanda.

Esbo

"I Esbo ordnas boendeservice, såsom stödboende och stöd i hemmet för bostadslösa ensamboende personer och familjer i behov av stöd samt stödtjänster i hemmet för personer som hotas av bostadslöshet eller andra utmaningar med tanke på ett lyckat boende. Vid enheten för krisinkvartering har man under 2022 utvecklat och inlett stödverksamhet för boende i anslutning till fortsatt boende.

I början av 2022 inleddes en ny stödboendeenhet för unga med 35 platser. Inom socialservicen för vuxna pågår ett fortsättningsprojekt för socialt arbete inom boendehushållningen där man vidareutvecklar tjänster riktade till bostadslösa eller personer som hotas av bostadslöshet, såsom modellen för snabbt boende, ekonomistyrning, boendeträning och klienthandledning för frigivna. Esbo Bostäder och Y-säätiö har hyrt ut bostäder via ovannämnda modell för snabbt boende. Dessutom har Esbo Bostäder skaffat bostäder för 132 ensamboende bostadslösa under det senaste året."

Helsingfors

"Social- och hälsovården har ordnat 393 självständiga eller understödda hyresbostäder för ensamma bostadslösa eller bostadslösa par och 284 boendeplatser för mentalvårdsklienter. Bostadsväsendet har ordnat 304 hyresbostäder för ensamma bostadslösa. SHM har delvis finansierat

social- och hälsovårdens utvecklingsprojekt för köarbete och boenderådgivning för unga bostadslösa.

I utvecklingslinjen och åtgärderna för boenderådgivningen implementerades nya förebyggande tillvägagångssätt i anslutning till situationer där klienterna hotas av bostadslöshet. Boenderådgivningen utvidgades till att omfatta invånare hos privata hyresvärdar och utbudet av boenderådgivningstjänster i rätt tid förbättrades i synnerhet för klienter som behöver övergripande rådgivningstjänster. Inom utvecklingslinjen för ungas köarbetsmodell utvecklades en sektorsövergripande och förankrad arbetsmodell för bostadslösa som behöver stödboende eller unga i åldern 18–29 år som hotas av bostadslöshet. Helsingfors stads anvisning för val av hyresgäster har uppdaterats så att kriterierna för val av hyresgäster i fortsättningen tar hänsyn till bostadslöshet och hotet om omedelbar bostadslöshet med att större eftertryck. Den uppdaterade anvisningen för val av hyresgäster tas i bruk i början av 2023.

Bostadslösheten har minskat eftersom man har kunnat ordna både understött och självständigt hyresboende för bostadslösa. Helsingfors stad använder sina egna och köpta tjänster för att skaffa hyresbostäder. I Helsingfors har det funnits många tillgängliga bostäder på den allmänna hyresbostadsmarknaden. Uppföljningen av hyresbetalningen har utökats och utvecklats inom egna och köpta tjänster. Samarbetet med producenter av köpta tjänster har effektiviserats i fråga om tillfälligt boende. Personer som hotas av bostadslöshet har fått centraliserad boenderådgivning och därigenom har även bostadslösa klienter fått bostäder. Man har satsat på att förebygga bostadslöshet. Boenderådgivning var tillgänglig i större utsträckning och för flera helsingforsbor oberoende av förvaltningsmodellen för klientens bostad och de som behövde stöd kunde få mer stöd än tidigare. I situationer där klienten hotas av bostadslöshet eller är bostadslös har man tillhandahållit 220 bostäder till klienterna och av dessa 59 bostäder till bostadslösa.”

Jyväskylä

”Jyväskylä stadsfullmäktige godkände programmet för att halvera bostadslösheten i Jyväskylä i juni 2022. Centrala åtgärder som lyfts fram

i halveringsprogrammet är bl.a. sektorsövergripande samarbete, ordnande av boendetjänster för personer med svåra missbruksproblem och andra psykiska störningar (dubbeldiagnospatienter), inrättande av en boendeenhet för unga med missbruksproblem, stödboende med låg tröskel som möjliggör dagligt stöd samt mobilt stöd som motsvarar klientens behov i hemmet. De åtgärder som föreslås i programmet för att halvera bostadslösheten kommer att framskrida på stadens och välfärdsområdets initiativ.

Jyväskylä har också deltagit i ASSI-projektet, där man bl.a. utvecklat tjänster för stöd med låg tröskel och mobilt stöd genom att grunda ett s.k. nopsajalka-team som utför uppsökande och stödande bostadslöshetsarbete. Inom vuxensocialarbetet har man strävat efter att effektivisera klientrelationerna av långtidsbostadslösa. Inom stadsstrukturtjänsterna har tomter överlåtits till boende till rimligt pris samt till specialgrupper.

Hyresbostäderna i Jyväskylä har helt tagit hyresgarantin ur bruk och på så sätt främjat möjligheterna för de minst bemedlade sökandena att hyra ut bostäder. Dessutom har JVA möjlighet till flexbostäder under boendetiden på många ställen för att minska bostadens storlek för att förebygga hyresskulder och vräkningsrisken.

Bostadslösheten i Jyväskylä har hållits på samma nivå 2022 som året innan. Situationen har normaliserats på bostadsmarknaden efter coronapandemin. Flyttrörligheten har återgått till den normala nivån, så klart flera ansökningar till bl.a. JVA:s bostäder har gjorts än under coronatiden. Möjligtvis har antalet ansökningar också ökat på grund av att boendehandledningstjänster åter har gjorts tillgängliga för invånarna efter coronapandemin. Inflationen och de ökade levnadskostnaderna syns på bostadsmarknaden.”

Kuopio

”Boenderådgivningen i Kuopio har utvidgats 2022 till en tjänst som riktar sig till alla invånare i Kuopio. Boenderådgivningen har haft en betydande roll särskilt i det förebyggande bostadslöshetsarbetet. Den

nätverksbaserade arbetsgruppen för bostadslöshet har fortsatt sin verksamhet och försökt minska bostadslösheten genom samarbete.

Bostadslösheten har ökat något, men ligger på samma nivå som under de senaste åren. Andelen långtidsbostadslösa har ökat något. Man har strävat efter att främja situationen av personer som det är svårt att hitta bostad åt, men lösningarna har inte lett till en bestående lösning med avseende på boendet.”

Lahtis

”Arbetet har fortsatt på samma sätt som under de senaste åren. Boenderådgivningen har sedan 2022 varit en etablerad del av Lahtis stads serviceutbud. Dessutom öppnades tjänsten med låg tröskel för bostadslösa (Tuulensuoja) våren 2022 och därigenom hänvisas klienterna också till andra tjänster.

Bostadslösheten verkar i vår kommun vara etablerad kring cirka 100 personer under de senaste åren. Bostadssituationen i Lahtis är god och det finns tillräckligt med hyresbostäder i förhållande till behoven. De som för närvarande är bostadslösa är personer som det är svårt att hitta bostad åt, klienter som är svåra att knyta till tjänsterna. För dem är det svårt eller nästan omöjligt att hitta rätt service. Det finns främst oro för att psykiska problem har ökat hos unga och unga vuxna, och å andra sidan har även den äldre befolkningen problem med t.ex. rusmedelsanvändningen och således är det svårt att hitta en placering inom boendeservicen för äldre.”

Uleåborg

”I Uleåborg har man genomfört åtgärder enligt stadens bostadslöshetsprogram under 2022. Inom ASTE-projektet har man utvecklat det boendesociala arbetet samt social- och hälsovårdstjänster för bostadslösa. Med hjälp av projektet skaffade man en bostad för 83 bostadslösa personer och nådde 243 personer som inte tidigare omfattats av boende-, social- och hälsovårdstjänsterna eller som hade dålig

anknytning till dem under 2022. ASTE-verksamheten etablerades i början av oktober 2022 och blev en del av arbetet inom Uleåborgs stads missbrukartjänster.

Boendeservice ordnas i Uleåborg för personer som av särskild orsak behöver hjälp eller stöd i boendet i enlighet med socialvårdslagen. Missbrukar- och mentalvårdsklienter och andra klienter i en svår ställning erbjuds individuella boendelösningar och i stället för effektiviserat serviceboende boendelösningar med lättare stöd. I Uleåborg har man bl.a. ökat det decentraliserade boendet för dem som behöver mer stöd. Anskaffningen av långvarigt boende för personer som aktivt använder rusmedel har slutförts och verksamheten håller som bäst på att omsättas i praktiken.

Inom Uleåborgs stads boendeservice för specialgrupper ordnas social rehabilitering enligt socialvårdslagen för cirka 600–700 personer från Uleåborg. Handledartjänsterna ordnar handledning i hemmet för personer som behöver stöd och handledning i att hantera sitt eget liv. Målet är att minska riskfaktorerna för bostadslöshet.

Vid andrahandsuthyrning hyr Uleåborg ut en bostad ur det decentraliserade bostadsbeståndet av en privat bostadsägare och hyr ut det i andra hand till en behövande person som är klient hos socialvården. Syftet är att förebygga segregering i bostadsområden, stöda isolerade grupperns boende i enlighet med de bostadspolitiska riktlinjerna (normalt boende) samt utnyttja hela stadens hyresbostadsbestånd, eftersom det fria ARA-bostadsbeståndet är begränsat.

Boenderådgivning inleddes som en del av bostadsväsendets organisation. Med hjälp av boenderådgivningen försöker man förebygga bostadslöshet genom att ingripa i faktorer som orsakar bostadslöshet så tidigt som möjligt.

Bostadslösheten har hållits på nästan samma nivå som under tidigare år. Nästan 60 % av de bostadslösa hade blivit bostadslösa under 2022, vilket är 10 % mer än året innan. Antalet långtidsbostadslösa är nästan oförändrat, men procentuellt sett har deras andel av de bostadslösa minskat. Det finns många långtidsbostadslösa, vars bostadslöshet har förnyats flera gånger under årens lopp, vilket skvallrar om mångfalden av utmaningar i klienternas liv och svårigheten att hitta bostad för dem. Antingen finns det ännu inte boendeplatser som motsvarar deras behov

eller så är deras förmåga att bo i boendelösningar som anvisats dem begränsade. Andelen bostadslösa med invandrarbakgrund har ökat betydligt i Uleåborg under det gångna året.”

Björneborg

I Björneborg har det funnits ett Aspu-projekt (projektet för halvering av bostadslösheten), som har mångsidig verksamhet som syftar till att minska bostadslösheten. Dessutom har Aspa-stiftelsens projekt för körkort för boende fortsatt. I övrigt har man i verksamheten fortsatt den linje som tidigare år stakat ut, enligt vilken antalet bostadslösa småningom har minskat. Under coronatiden har användningen av rusmedel ökat, vilket har gjort det svårare för personer som redan tidigare har haft missbruksproblem att hålla en bostad.

Tammerfors

” I Tammerfors fortsatte man som en del av socialservicen för vuxna projektet för stöd för boende som finansieras av social- och hälsovårdsministeriet och som riktar sig till boenderådgivning samt arbete av Nopsajalka-typen, vars fokus ligger på personer som lever i särskilt sårbara sociala förhållanden och upplever bostadslöshet eller hot om bostadslöshet. Dessutom började man erbjuda socialarbete för vuxna vid social- och hälsostationerna, vilket förbättrade den regionala tillgängligheten och tillgången till socialarbete för vuxna. I början av 2022 inledde även ett team för mobilt socialarbete sitt arbete, och i vuxensocialarbetet förankrades rättesnöret för bostadslöshetsarbetet, som stödde verksamhetsmöjligheterna för yrkesutbildade personer inom socialvården i det boendesociala arbetet. Den strategiska samarbetsgruppen för halvering av bostadslösheten fortsatte sin verksamhet 2022. Dessutom sammanträdde nätverket för bostadslöshetsarbete som består av praktiska arbetstagare regelbundet.

I Tammerfors inleddes det gemensamma boenderådgivningsprojektet Invånaren först av socialservicen för vuxna och enheten för boende och servicelokalnätverk under sommaren 2022. Projektet nådde fler personer

i behov av boenderådgivning än förväntat. I projektet lyckades man både nå och hjälpa sådana personer som inte skulle ha fått boenderådgivning som motsvarar deras behov från andra tjänster. Inom projektet började man utveckla och genom försök implementera en multiprofessionell teammodell för boenderådgivare som fungerar på kontaktytan mellan social- och hälsovårdstjänsterna samt servicegruppen för fastigheter, lokaler och bostadspolitik.

Staden har starkt riktat tomtöverlåtelsen till produktionen av rimligt prissatta bostäder produktionsmålet för rimligt prissatta bostäder har höjts.

I Tammerfors har den kortvariga bostadslösheten ökat, men man har lyckats eliminera långtidsbostadslöshet effektivt under 2022.

Typindelningen av bostadslösa personers sociala förhållanden i Tammerfors avslöjar att sårbarhetsförhållandena som bidrar till bostadslösheten är starkt överlappande, särskilt hos långtidsbostadslösa personer. Tammerfors har 2022 riktat resurser i bostadslöshetsarbetet uttryckligen till systematiskt arbete för att hitta bostäder för långtidsbostadslösa personer och arbete som stärker ortsrelationen.

Granskningen av adressuppgifterna i befolkningsdatasystemet för personer som bedömts vara bostadslösa avslöjar att fler än var tionde bostadslös person i Tammerfors har flyttat till Tammerfors från en annan kommun utan stadigvarande bostad. Bostadslösheten i Tammerfors utmanas också av den mycket svåra anhopningen av psykiatriska tjänster både inom primärvården och den specialiserade sjukvården. Även inom vuxensocialarbetet är antalet klienter per arbetstagare stort, vilket gör det svårare att hitta individuella lösningar och möjligheter att stöda klienterna i rätt tid och på ett övergripande sätt.”

Åbo

”I slutet av 2021 inledde Åbo Väylä-projektet, som finansieras av SHM och vars syfte har varit att förebygga bostadslöshet. De anställda inom Väylä-projektet fungerar som ett mobilt team och kontaktar personer som hotas av bostadslöshet och utreder faktorer som ligger bakom personernas hot om bostadslöshet, samt ger råd eller vägledning till

dessa personer och hänvisar dem till social- och hälsovårdstjänster med hjälp av vilka personen kan undvika att bli bostadslös.

Boendetjänsterna har utvecklats i samarbete med serviceproducenterna så att behovet av boende och boendeserviceutbudet motsvarar varandra så bra som möjligt.

Användningen av rusmedel har ökat i synnerhet bland unga och är ett av de tydligaste faktorerna som ökar de sociala problemen och därigenom orsakar bostadslöshet. Ökningen av psykiska problem är en annan stor bakgrundsfaktor som bidrar till den ökade bostadslösheten. Bostäder som erbjuds enligt principen "Bostad först" saknas i sin helhet i Åbotrakten."

Vanda

"I december 2022 färdigställs Koisoniitty servicecenter i Vanda, som omfattar 16 bostäder för serviceboende med heldygnsomsorg och 24 bostäder för stödboende. De boende är bostadslösa rehabiliteringsklienter inom missbrukar- och mentalvården. Enheten fungerar enligt principen bostad först.

Inom projektet för förebyggande av bostadslöshet har man utvecklat verktyg och verksamhetsmodeller som effektiviserar klientarbetet inom arbetet med bostadslösa. Dessutom har man sammanställt ett nätverk för bostadslöshetsarbete, där man utför påverkansarbete och utvecklar samarbetet med beaktande av klienternas delaktighet. I Vanda har man utvecklat ett multiprofessionellt förankrande arbetssätt som kombinerar kompetens inom social- och hälsovården samt erfarenhetsexpertis (sex arbetstagare i teamet: en socialarbetare, två socialhandledare, en sjukskötare, en erfarenhetsexpert, en handledare). Inom projektet för förebyggande av bostadslöshet vidareutvecklar man också boenderådgivningen från och med 2023. I utvecklingsarbetet beaktas kriterierna för ARA:s understöd för boenderådgivning.

Boenderådgivningen kommer att vara öppen för alla kommuninvånare och genomföras i sektorsövergripande samarbete med aktörer inom den offentliga och tredje sektorn.

Antalet långtidsbostadslösa har minskat till mindre än hälften jämfört med fjolåret, men det totala antalet bostadslösa har ökat betydligt.

Antalet vräkningar är fortfarande stort och förklarar delvis ökningen av antalet bostadslösa. Via det uppsökande arbetet inom bostadslöshetsprojektet har man hittat klienter som man inte tidigare känt till och en del av dem har fått tillgång till de tjänster de behöver. Ökningen kan delvis förklaras av en statistisk bias som förklaras av klientdatasystemets statistikföring. Uppgifterna om bostadslöshet har fyllts i noggrannare. Kortvarig bostadslöshet har sannolikt ökat och verkar öka. Det har att göra med det växande behovet av socialarbete. Coronatidens serviceskuld syns fortfarande bland annat bland unga och personer som redan befinner sig i en sårbar ställning. Prisökningen har ökat och kommer att öka antalet nya klientgrupper. Även hälso- och sjukvårdens serviceskuld syns som ett ökat behov av socialservice. Skilsmässor och tidsbundna hyresavtal orsakar fortfarande åtminstone kortvarig bostadslöshet. Antalet kreditstörningsanteckningar har ökat.”

Bilaga 2: Uppgifter om bostadslöshet per kommun

Ensamboende bostadslösa i olika grupper 2022

Kommun	Ensamboende bostadslösa totalt	Långtidsbostadslösa	Kvinnor	Unga	Invandrare
Helsinfors	896	450	317	184	180
Åbo	377	32	82	92	87
Esbo	373	131	71	89	104
Tammerfors	307	48	60	59	47
Vanda	291	34	75	44	124
Kuopio	125	57	23	23	8
Uleåbord	123	50	18	28	14
Jyväskylä	106	48	17	25	7
Lahtis	92	24	22	24	12
Joensuu	71	10	14	38	8
Borgå	66	44	15	25	0
Björneborg	53	10	6	13	3
Vasa	41	2	9	7	3
Salo	40	24	8	8	0
Hyvinge	36	3	32	29	1
Kouvola	34	7	2	2	0
Lojo	33	4	14	9	1
Torneå	27	17	6	7	0
Kotka	25	0	5	2	1
Varkaus	25	0	5	10	0
Brahestad	23	6	5	10	0
Träskänsa	22	3	2	3	1
Kervo	21	7	5	3	5
Jakobstad	21	0	4	3	1
Riihimäki	20	2	2	5	1
Seinäjoki	20	7	2	2	0
Forssa	18	0	0	5	0
S:t Michel	18	0	5	0	0
Kajana	17	9	4	1	0
Tavastehus	15	15	0	3	0
Kemi	15	4	6	2	0
Villmanstrand	15	0	3	2	0
Tusby	13	1	6	3	1
Karleby	13	2	5	1	0
Hangö	12	3	3	3	1
Raumo	12	1	2	2	2
Nyslott	12	8	3	1	0

Kommun	Ensamboende bostadslösa totalt	Långtidsbostadslösa	Kvinnor	Unga	Invandrare
Asikkala	11	0	3	3	0
Vichtis	11	2	3	6	2
Heinola	10	0	5	0	0
S:t Karins	10	4	1	4	1
Nokia	10	0	0	0	0
Nurmijärvi	10	2	3	0	0
Rovaniemi	10	2	3	2	0
Mäntsälä	9	6	2	2	0
Enare	8	0	4	1	1
Kangasala	8	3	3	2	1
Kyrkslätt	8	1	0	8	0
Sibbo	8	5	0	0	1
Keuru	7	3	1	0	0
Siilinjärvi	7	0	2	0	0
Suonenjoki	7	0	2	0	0
Ylöjärvi	7	7	1	1	0
Äänekoski	7	4	0	2	0
Lembois	6	0	3	0	0
Nådendal	6	1	0	1	0
Jämsä	5	1	1	0	0
Kurikka	5	2	1	0	0
Letala	5	0	0	5	0
Pungalaitio	5	0	0	0	0
Valkeakoski	5	1	2	0	0
Ackas	4	0	1	0	0
Kides	4	0	0	0	0
Pemar	4	4	0	0	0
Pargas	4	2	0	0	0
Urais	4	0	1	2	0
Lundo	3	0	2	0	0
Libelits	3	2	0	0	0
Muurame	3	2	3	1	0
Outokumpu	3	1	0	1	0
Pieksämäki	3	3	0	0	0
Pudasjärvi	3	2	1	1	0
Bräkylä	3	1	0	0	0
Säkylä	3	3	0	0	0
Ylivieska	3	0	0	1	0
Kumo	2	0	0	2	0
Lovisa	2	0	0	1	0
Muhos	2	0	1	0	0
Nivala	2	0	1	1	0
Siikalatva	2	0	0	0	0
Euraåminne	1	0	0	0	0
Haapajärvi	1	0	1	0	0

Kommun	Ensamboende bostadslösa totalt	Långtidsbostadslösa	Kvinnor	Unga	Invandrare
Harjavalta	1	0	0	1	0
Vittis	1	1	0	0	0
Ijo	1	1	0	0	0
Imatra	1	0	0	0	0
Kangasniemi	1	1	0	0	0
Keminmaa	1	1	0	0	0
Kempele	1	0	1	0	0
Konnevesi	1	0	0	0	0
Kontiolax	1	0	0	0	0
Pyhäjärvi	1	0	0	0	0
Saarijärvi	1	1	0	0	0
Sotkamo	1	0	0	0	1
Tyrnävä	1	0	0	0	0
Ulsby	1	1	0	0	0
Somero	0	0	0	0	2
Hela landet	3 686	1 133	910	815	621

Kommuner utan bostadslöshet

Kommuner som besvarat bostadslöshetsenkäten och som meddelade att det inte finns några bostadslösa i kommunen:

Alajärvi, Alavo, Askola, Enonkoski, Enontekis, Evijärvi, Karlö, Halso, Fredrikshamn, Hankasalmi, Gustav Adolfs, Hattula, Heinävesi, Humppila, Hyrynsalmi, Tavastkyro, Idensalmi, Itis, Ikalis, Ilomants, Storå, Juva, Kalajoki, Kankaanpää, Kannonkoski, Kannus, Bötom, Karstula, Karvia, Kauhajoki, Kaustby, Kittilä, Kivijärvi, Korsnäs, Kronoby, Kuortane, Gustavs, Kuusamo, Kärsämäki, Laihela, Lapinlax, Lappajärvi, Laukas, Klemis, Leppävirta, Lestijärvi, Lieksa, Loppis, Luhango, Lumijoki, Larsmo, Sankt Mårtens, Masku, Merijärvi, Sastmola, Muldia, Muonio, Mänttä-Filpula, Mäntyharju, Nakkila, Nousis, Närpes, Orivesi, Paldamo, Parikkala, Pedersöre, Pello, Perho, Pertunmaa, Petäjävesi, Pielavesi, Pihtipudas, Polvijärvi, Borgnäs, Posio, Puolango, Puumala, Pyhäjoki, Pöytis, Randasalmi, Rautalampi, Rautavaara, Reisjärvi, Ristijärvi, Ruokolax, Rusko, Salla, Sagu, Sievi, Siikais, Siikajoki, Simo, Sodankylä, Soini, Sonkajärvi, Sulkava, Suomussalmi, Sysmä, Taipalsaari, Tervo, Tervola, Östermark, Tohmajärvi, Toholampi, Urdiala, Utajärvi, Vemo, Vetil, Vieremä, Viitasaari, Virdois, Etseri

Bostadslösa familjer och par 2022

Kommun	Familjer	Barnfamiljer	Par	Familjer och par totalt
Helsingfors	46	92	35	81
Esbo	19	30	3	22
Tammerfors	8	9	2	10
Joensuu	5	9	4	9
Åbo	3	5	4	7
Kervo	3	6	1	4
Lahtis	2	6	0	2
Vasa	2	2	0	2
Brahestad	0	0	2	2
Somero	1	0	1	2
Kuopio	0	0	1	1
Björneborg	1	1	0	1
Salo	1	3	0	1
Hyvinge	1	2	0	1
Lojo	0	0	1	1
Träskända	1	1	0	1
Jakobstad	0	0	1	1
Riihimäki	0	0	1	1
Tusby	1	2	0	1
Karleby	0	0	1	1
Vichtis	1	0	0	1
Enare	1	1	0	1
Lembois	0	0	1	1
Ackas	0	0	1	1
Hela landet	96	169	59	155

Bostadslösa totalt 2022

Kommun	Ensamboende bostadslösa samt bostadslösa som lever i familjer och parförhållanden	Bostadslösa per 1000 invånare
Helsingfors	1 135	1,7
Esbo	434	1,4
Åbo	394	2,0
Tammerfors	330	1,3
Vanda	291	1,2
Kuopio	127	1,0
Uleåborg	123	0,6
Jyväskylä	106	0,7
Lahtis	100	0,8
Joensuu	95	1,2
Borgå	66	1,3
Björneborg	55	0,7
Salo	45	0,9
Vasa	45	0,7
Hyvinge	39	0,8
Lojo	35	0,8
Kouvola	34	0,4
Kervo	32	0,8
Torneå	27	1,3
Brahestad	27	1,1
Varkaus	25	1,3
Kotka	25	0,5
Träskända	25	0,5
Jakobstad	23	1,2
Riihimäki	22	0,8
Seinäjäki	20	0,3
Forssa	18	1,1
S:t Michel	18	0,3
Kajana	17	0,5
Tusby	16	0,4
Kemi	15	0,8
Karleby	15	0,3
Tavastehus	15	0,2
Villmanstrand	15	0,2
Hangö	12	1,5

Kommun	Ensamboende bostadslösa samt bostadslösa som lever i familjer och parförhållanden	Bostadslösa per 1000 invånare
Nyslott	12	0,4
Raumo	12	0,3
Vichtis	11	1,8
Enare	11	1,6
Asikkala	11	1,4
Heinola	10	0,6
S:t Karins	10	0,3
Nokia	10	0,3
Nurmijärvi	10	0,2
Rovaniemi	10	0,2
Mäntsälä	9	0,4
Sibbo	8	0,4
Lembois	8	0,3
Kangasala	8	0,2
Kyrkslätt	8	0,2
Suonenjoki	7	1,0
Keuru	7	0,8
Äänekoski	7	0,4
Siilinjärvi	7	0,3
Ylöjärvi	7	0,2
Ackas	6	0,4
Nådendal	6	0,3
Pungalaitio	5	1,9
Letala	5	0,6
Jämsä	5	0,3
Kurikka	5	0,3
Valkeakoski	5	0,2
Uurais	4	1,1
Somero	4	0,5
Kides	4	0,4
Pemar	4	0,4
Pargas	4	0,3
Bräkylä	3	1,5
Outokumpu	3	0,5
Säkylä	3	0,5
Pudasjärvi	3	0,4
Libelits	3	0,3
Muurame	3	0,3

Kommun	Ensamboende bostadslösa samt bostadslösa som lever i familjer och parförhållanden	Bostadslösa per 1000 invånare
Pieksämäki	3	0,2
Ylivieska	3	0,2
Lundo	3	0,1
Siikalatva	2	0,4
Kumo	2	0,3
Muhos	2	0,2
Nivala	2	0,2
Lovisa	2	0,1
Konnevesi	1	0,4
Kangasniemi	1	0,2
Pyhäjärvi	1	0,2
Tyrnävä	1	0,2
Euraåminne	1	0,1
Haapajärvi	1	0,1
Harjavalta	1	0,1
Vittis	1	0,1
Ijo	1	0,1
Keminmaa	1	0,1
Kempele	1	0,1
Kontiolax	1	0,1
Saarijärvi	1	0,1
Sotkamo	1	0,1
Ulsby	1	0,1
Imatra	1	0,0
Hela landet	4 114	0,74 ²

² Siffran för hela landet baserar sig på Finlands faktiska befolkning. Om man utgår från den totala befolkningen i de kommuner som svarat på enkäten är förhållandet 0,83 hemlösa personer per 1 000 invånare. De kommuner som inte svarar är mestadels små kommuner, som förmodligen inte har några hemlösa personer.

Bilaga 3: Definition av bostadslöshet

Som **bostadslösa** definieras personer som inte har en egen bostad (hyres- eller ägarbostad) och som lever:

1. ute, i trapphus, s.k. skyddshärbärgen,
2. på härbärgen eller boendeinrättningar,
3. på boendeenheter av vårdhemstyp, rehabiliteringsenheter, sjukhus eller andra anstalter eller
4. tillfälligt hos bekanta och släktingar på grund av avsaknad av egen bostad.

Med **långtidsbostadslös** avses en bostadslös person som har ett socialt problem eller hälsoproblem som avsevärt försvårar boendet, såsom skuldproblem, missbruksproblem eller psykiska problem, och vars bostadslöshet har dragit ut eller hotar dra ut på tiden på grund av att vanliga bostadslösningar och lämpliga stödtjänster saknas. Bostadslösheten är långvarig då den har varat minst ett år eller då personen upprepade gånger har varit bostadslös under de tre senaste åren.

När det gäller långtidsbostadslöshet är behovet av hjälp och vård det viktiga, hur länge den har varat är en sekundär faktor. Till kategorin personer som bor "ute, i trappuppgångar, i s.k. skyddshärbärgen osv." räknas personer utan stadigvarande bostad som vistas i tillfälligt skydd och rör sig från plats till plats.

Till kategorin personer som bor "**på härbärgen eller boendeinrättningar**" räknas personer som är inkvarterade i boenden som t.ex. härbärgen eller personer som mot en daglig betalningsförbindelse, oftast från socialväsendet, bor på t.ex. ett resandehem.

Till dem som bor "**på boendeenheter av vårdhemstyp, rehabiliteringsenheter, på sjukhus eller andra anstalter på grund av brist på bostad**" räknas personer som bor till exempel i ett serviceboende för drogmissbrukare, på olika vårdinrättningar, skyddshärbärgen osv. Separata bostäder som hör till boendeservicen

räknas inte med här. Personer som bor tillfälligt i sådana bostäder betraktas inte som bostadslösa.

Som bostadslösa betraktas inte personer som bor vid boendeenheter av vårdhemstyp och som:

- bor där permanent på grund av vård och som inte söker andra boendelösningar
- har ingått ett hyresavtal med vårdhemmet i fråga och med en annan boendeenhet av anstaltstyp. Däremot betraktas en person som bostadslös som bor vid en boendeenhet av vårdhemstyp och som har ansökt om en hyresbostad.

Till dem som **"bor tillfälligt hos släktingar och bekanta på grund av avsaknad av egen bostad"** räknas personer som enligt kommunens uppgifter eller uppskattning bor tillfälligt hos släktingar eller bekanta eller flyttar från den ena till den andra och inte har en stadigvarande bostad. Till denna grupp räknas inte unga som bor hos sina föräldrar.

- Det kan antas att största delen av personer i kategorin **"som tillfälligt bor hos släktingar och bekanta"** är sådana vars boende kan ordnas inom ramen för den allmänna bostadsfördelningen ur det normala hyresbostadsbeståndet.
- Personer i kategorin **"som tillfälligt bor hos släktingar och bekanta"** bör i första hand betraktas som långtidsbostadslösa enligt klientskap inom socialväsendet, varvid man på basis av servicebehovet kan dra slutsatser om kriterierna för långtidsbostadslöshet uppfylls.
- Kategoriseringen kan också basera sig på andra "starka bevis" på långtidsbostadslöshet, t.ex. kännedom om personens tidigare boende/bostadslöshet.
- Serviceproducenternas klientregister kan också innehålla uppgifter om sådana långtidsbostadslösa som får pension och därför inte är klienter inom stadens socialväsende. De kan även vara unga eller personer med missbruksproblem eller psykiska problem.

Vad gäller strukturen för enskilda (ensamboende) bostadslösa efterfrågas andelen **kvinnor, unga (under 25 år) och personer med invandrabakgrund**. Med invandrabakgrund avses alla ensamboende bostadslösa som inte är finska medborgare eller vars modersmål är något

annat än finska eller svenska. Invandrarstatus kan kontrolleras i befolkningsregistret på basis av modersmål och födelseort.

Till kategorin "**familjer eller par som i brist på bostad bor åtskilda eller tillfälligt inkvarterade**" räknas en familj eller ett par som på grund av brist på gemensam bostad är särboende eller bor i en tillfällig inkvartering som ett resandehem, på hotell eller hos släktingar eller bekanta. Som bostadslösa familjer betraktas också familjer som bor på mödra- och skyddshem samt i krisbostäder. Här efterfrågas också antalet barn som hör till familjen. Dessutom efterfrågas andelen familjer med invandrarbakgrund av de bostadslösa familjerna.

Bilaga 4: Bostadslöshet 1987–2022

År	Utomhus, i tillfälligt skydd, på härbärgen	På anstalter	Tillfälligt hos bekanta och släktingar	Ensamboende bostadslösa totalt	Bostadslösa familjer
1987	4 700	4 760	7 650	17 110	1 370
1988	4 400	4 000	7 600	16 000	1 200
1989	4 170	4 400	7 620	16 190	870
1990	3 610	3 690	7 950	15 250	800
1991	3 370	3 340	7 390	14 100	700
1992	3 030	3 030	6 820	12 880	570
1993	2 560	2 410	6 700	11 670	250
1994	1 760	2 170	6 630	10 560	380
1995	1 710	2 110	6 610	10 430	560
1996	1 720	2 110	5 780	9 610	360
1997	1 720	2 450	5 650	9 820	600
1998	1 770	2 350	5 870	9 990	820
1999	1 750	2 390	5 850	9 990	780
2000	1 790	2 420	5 790	10 000	780
2001	2 160	2 080	5 720	10 000	780
2002	2 060	2 080	5 420	9 560	770
2003	1 990	1 640	4 560	8 190	420
2004	1 910	1 550	4 190	7 650	360
2005	1 620	1 560	4 250	7 430	360
2006	1 650	1 570	4 180	7 400	300
2007	1 480	1 590	4 460	7 530	300
2008	1 520	1 640	4 800	7 960	300
2009	1 460	1 490	5 200	8 150	320
2010	1 430	1 190	5 260	7 880	350
2011	1 221	1 171	5 180	7 572	420
2012	965	1 087	5 800	7 852	446
2013	880	1 000	5 630	7 510	420
2014	764	929	5 414	7 107	427
2015	766	516	5 503	6 785	424
2016	765	480	5 455	6 700	325
2017	659	428	5 528	6 615	214
2018*	512	378	3 165	4 882	264
2019	1 168	312	3 120	4 600	264
2020	1 210	358	2 773	4 341	201
2021	989	386	2 573	3 948	165
2022	794	328	2 564	3 686	155

*) Inga uppgifter om bostadslöshetens form: 822

Helsingfors stad preciserade 2018 sitt sätt att statistikföra bostadslösheten, vilket minskade bostadslösheten i Helsingfors. På grund av ändringen är en jämförelse med tidigare år inte ändamålsenlig.